

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות

פד.

עין משפט נר מצוה

א ח מיי פ"ג מהלכות
מכירה הלכה ג סג
לאון קט טושיע ח"מ סי'
קט טפ"ק פא:
ב ח מיי פ"ד מהלכות
מכירה הלכה ז סג
עשין פט טושיע ז"ד סי'
שטו טפ"ק פא טושיע ח"מ
סי' רח טפ"ק ז:
ג א מיי פ"ג מהל'
מלוה סג טע"ג ז'
טושיע א"ע סימן קכ
קט"ג וטושיע ח"מ סי'
קו טפ"ק א:
ד א מיי פ"ח מהלכות
אשות הלכה ו פ"א
מהלכות מלוה הלכה ח
סג טע"ג ז' וטושיע
א"ע סי' קכ טפ"ק ז ג
וטושיע ח"מ סימן קד
טפ"ק ג א:

א ח מיי פ"ג מהלכות
מכירה הלכה ג סג
לאון קט טושיע ח"מ סי'
קט טפ"ק פא:
ב ח מיי פ"ד מהלכות
מכירה הלכה ז סג
עשין פט טושיע ז"ד סי'
שטו טפ"ק פא טושיע ח"מ
סי' רח טפ"ק ז:
ג א מיי פ"ג מהל'
מלוה סג טע"ג ז'
טושיע א"ע סימן קכ
קט"ג וטושיע ח"מ סי'
קו טפ"ק א:
ד א מיי פ"ח מהלכות
אשות הלכה ו פ"א
מהלכות מלוה הלכה ח
סג טע"ג ז' וטושיע
א"ע סי' קכ טפ"ק ז ג
וטושיע ח"מ סימן קד
טפ"ק ג א:

תוספות ר"ד (המשך)

הניח אשה ובי"ח וירושין
והיתה לו מלוה או
פקדון ביד אחרים ר"ט
אומר יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושים
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה
הניח פירות תלושין מן
הקרקע כל הקודם בהן
זכה בהן וכתה אשה יותר
על כתובתה ובי"ח יותר
על חובו המותר ר"ט
אומר יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין אלא ינתנו לירושין
שכולן צריכין שבועה ואין
הירושין צריכין שבועה.
פ"י מטלטלי דיתמי לא
משתעבדי לכתובה ולב"ח
אלא היה ביד היתומים
לא היו גובים מהן
אלא עשוי בעבור שאין
ברשותן ואלא הן ביד
אחרים (פ"י) דקתני והיה
מלוה או פקדון ביד אחרים
ר"ט אומר שגזימין אותן
מיד אחרים ונתנו לכושל
שבהן. פ"י לשפל שכולן
ר"ע אומר אין מרחמין
ברין בעבור שהיא שפל
אלא ה"ה בחוקת הירושין
בכ"מ שהן שכולן צריכין
שבועה ואח"כ גובין ועד
שלא נשבעו אין להן כח
לגבות אבל הירושין וזכין
מכין בעכסיהם ואין דבר
מבין הלכת לו היכא
ואיתנו ברשותיהו קיימו
וכאילו היה תחת ידן (כמו)
שאין כח להוציא
מ"דן. ואם הניח פירות
תלושין קסבר ר"ט כיז
שלא נכנסו ליד הירושין
כל הקודם זכה ואם זכה
האשה או הב"ח יותר על
דינה יתן לכושל שבהן
ר"ע אומר ינתנו לירושין
מאי לכושל שבהן רבי"ח
אומר כושל שבראי" פ"י
המאור לגבות ולטרופן
מן התקנות זהו בע"ח
ר"י אומר כותבת אשה
משום חינא והיא הכושל
שאין דרכה לחזר אחר
הלקוחות: ומקשה ר"ע
מאי ארי' מותר כלוה נמי
דירושין היו פי' כיון דאמר
ר"ע נכסי בחוקת יורשין
קיימי כל מה שפשעו
שלא כדן תפשו דכל
הכי דקיימו הווי יורשין
ואמאי לא פליג אלא
במותר בלחוד. ומתיר
ארי' ואידי דאמר ר"ט
מותר אמר איהו נמי מותר
פי' כמה שאמר ר"ט ענה
ר"ע אבל לדידה לא שני
ליה בין מותר לכל

וסבר רב תנאו קיים והא איתמר בו'. ואלע"ג דזפרק הוזה (ב"מ
דף נא: ושם) מוקי רב נפשיה אפי' כר' יהודה דאמר דזבר
שזממון תנאו קיים דעד כאן לא קאמר ר' יהודה התם אלא לדיעה
וקמחלה הכא מי ידע דמחיל הכא לכוף לשנויי הכי דה"ל לא ידע
דמחיל שהרי אינו צריך לו שהיא
תמות צמיז שמה' הוא ימות צמיז
לך פריך פסי: **ורב סבר דאפי'**
בדרבנן תנאו בטל. פירש צקונטרס
דהיינו צפירות וקשה לר"י דא"כ רב
דלא כמד דהא צמתיתין אפילו לר'
יהודה מהני תנאה צפירות והיינו משום
דלא שכיח דלאמרני צריש פרק אע"פ
(לעיל דף יו:). ונראה לפרש דרבנן היינו
צעלמא צשוס דזר דהוי מדרבנן:
משום פגם משפחה לישקול דמי
וליהדר. תימה לרש"י

דא"כ מאי איריא ציובל אפי' צלל יוצל
נמי דע"כ ציובל איירי דאי צלל יוצל
קאמר דמחזיר א"כ אמאי איצטרך
ליה לרב למימר דסגינא ליה לירושת
הצעל דלדורייתא ה"ל למימר דרבנן
ועוד דליוצל מיתנייא וצריך לומר
דליכא פגם משפחה עד היוצל שאז כל
הירושות מורות וזו אינה מורת ויכיר
שהס צקורים צלל אחרים:

לכתובת אשה. תימה דהא

תנן צכורות צפרק
יש צבור (בב. טג. ושם) דלון אשה נטלת
צראוי ומלוה חשבי ליה רבנן ראו
צפרק יש נוחלין (ב"ב דף קה: ושם)
וצריך לחלק דלוקא גזי צבור חשיבה
מלוה ראו ולא לכתובת אשה:
לכתובת אשה משום חינא.
הגשים חן צעיני האנשים והיה להן
קופליס יותר וכן משמע צערון
וצירושלמי וכן משמע לקמן צפ' אלמנה
(דף יז:). דפריך למ"ד משום חינא
ירשים מאי חן איכא ומשני שירשה
צתה או לחומה פ"י שפך היא לריכה
שיקפלו עליה צני אדם ולפי' הקונטרס
נמי יש לפרש דכיון שראות צתה
ואחומה שכן צקל צאה להס כתובה
נשאות יותר צרעון לאנשים ואל תמנה
דהכא יפה כח האשה מכח צעל חוב
משום חינא ולענין וצירית תנן צצניקין
(גיטין מט: ושם) דצעל חוב צצניקין
וכתובה אשה צצירית וגירועה כח
מכח צע"ח משום דיותר ממה שהאיש
רוצה לישא אשה רוצה לישא ולא
חשו משום חינא לעשות דינה צצניקית
כצעל חוב דלון לדמות תקנת חכמים
זו לזו כענין שמלניו משקי צני מצביחא
דכן שהקילו שלא להצרות טומאה
צמקדס ולענין כמה צדדים חממרו
יותר כדלאמרני צפסחים (דף קד טו:).
ולרבי

ניתנה אבל פקדון דאיתיה בעיניה אימא
תנא הא בהא קאמר רבי עקיבא אבל בהך
צריכא: מאי לכושל רבי יוסי ברבי חינא
יוחנן אמר לכתובת אשה "משום"
שבראיה והוא כשר רבי אלעזר אומר לכתובת
אשה משום חינא: הניח
פירות התלושין: ורבי עקיבא מאי איריא
מותר כולוה נמי דירושין הווי
אין הכי נמי ואידי דאמר רבי טרפון
מותר תנא איהו נמי מותר
ור"ע

על מנע שאין לך עלי דין אונאה. אמכור לך
דמנתה על של תורה הוא אל תונו (ויקרא
ה) ורב סבר אס מנע
לא יירשנה. דקסבר ירושת הבעל דרבנן
כשל תורה: הא דרבנן. כגון זה שהתנה
שלא יאכל פירות: ורב
סבר. אפי' תנאי הפירות נמי צטל
דחכמים עשו חזוק לדבריהם כשל
תורה וכ"ש הירושא שהיא של תורה:
האי כטעמיה וכהילכתיה הוא.
כצירא ליה לרב כטעמיה דרבנן
שמעון דמתנה על של תורה תנאו
צטל וכהילכתיה דאס מתה יירשנה:
יחזיר לנני משפחה. ציובל: וינכה
להס מן הדמים. קס"ד יחזיר להס
צדמים קליס: אמאי יחזיר. ירושה
אינה חורת ציובל כדלאמרני צכורות
(דף נב:). משום פגם משפחה. גנאי
הוא להס שהיו אחרים נקברים עמהס
והס יקברו צכורות אחרים: דמי קצר
אשטו. שחייב הוא צכורות:
דקסניא. לוקח צית הקצרות מחזירו
על כרחו: וקובצים אוסו צעל כרחו.
ינסנו לכושל שבהן. צגמרה מפרש
מאי ינאו. ואף על גב דלא משמעדי
מטלטלי דיתמי לא צעל חוב ולא
לכתובה הכא דלאו צרשומיהו נמחי
סגינא לרבי טרפון דמוליאין מיד
הלוה או מיד מי שהפקדון אללו
ונותנין לצעל חוב ולכתובה שמתחייב
צתן המת מחיים: ינסנו לירשים.
ולא מהניא תפיסה: שזון לריבין
צצועה. דתנן צפירקין (שם) הצא ליפרע
מנכסי יתומים לא יפרע אלא צצצועה
וכל זמן שלא נצצעו אין להס רשות
צחס ואין אנו יודעין אס יש להס
עליו כלום הלכך משמת המת זכו
צתן הירשין ונצשותן הן: כל הקודם
צתן זכה. קדמו יורשין זכו ואין
מוליאין מידס דמטלטלי דיתמי אלא
משמעדי צצ"ח ולכתובה קדס אה
מןה האשה או המלוה זכה הוא דר'
טרפון אית ליה תפיסה דלאחר מיתה
מהניא: וכתה אשה יתר על כטובה.
אס קדמה ותפסה ויש יותר מן
הכתובה או קדס צעל חוב ותפס ויש
צתן יותר על חוב: המוסר ינסנו
לכושל שבהן. זה צצצו: השטר שידו
על התמנונה ואס יצואו ליד היתומים
שזב לא יוציא מהס לא אשה ולא צעל
חוב: **גב' הולאה ניסנה.** ואינה
קיימת צעין דמחכר גוציינא ומנ"ה
אמר רבי טרפון דלא מנחי צרשותא
דיתמי: אבל פקדון דאיתיה בעיניה
אימא נו'. דכל היכא דאיתיה צרשותא
דיתמי איתיה: **לכושל שבראיה.** למי
שטרפו מאותר שלא יוכל לטרופן
לקוחות הקודמים לו: **לכטובה אשה.**
היא קרויה כושל שאין דרכה לחזר
אחר נכסי המת ולצקש היכן יש לו
קרקע: משום חינא. שינעלאו האנשים
חן צעיני הנשים והיו נשאות להן
שלא תדאגנה להספיד כמותנן: והוא
נשר. והדבר כשר והגון לעשות כן:
כולהו נמי יורשין הוו. כיון דטעמא
דר' עקיבא משום דלא נצצעו הוא
כי תפסי נמי אמאי זכו הרי זכו צתן
ירשים משעת מיתה ונכסי דיתמי קא
תפסי: ואידי דאמר ר' טרפון מוסר.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה טו עליו
אונאה דמנע:

מוסף רש"י

המוכר קברו. מנע
הו עשין להן צמיין
לקבור חס ממי משפחה
(רשב"ם ב"ב ט:). מעמדו.
שעשין מעמדות שבעה
למת (בכורות נב:). א:
הקבר (רשב"ם ב"ב ט:).
וקוברין אותו בעל
כרחו. על לוקח בכורות
(שם) ותקת חכמים היא
(ב"ב ט:). משום פגם
משפחה. גנאי הוא
להס צעל הקרובה סוף
קבורה הלך אמור רבנן
ליקול דמי וליהדי והי
אמרין צצירא צכורות
צעלמי פ' טו צבור למנה
(שם). משום חינא. שיהא
חן האנשים צעיני הנשים
לינשא להס (גיטין לה.
ובע"ז לקטו צז:).

תוספות ר"ד

ועשה פירות ה"ה פ"פ:
כתב רבנו האי ז"ל וה"ל
כר"י ואינו נ"ל דכ"ז שלא
אייסקא ה"ל בחדיא ר"ב
שבקי' כללא דיהודי ורבי
ה"ל כרביס ואפי' דבעל
הגמ' (מביטין) איליא
דידה כן דרך האגריים
לחוקר דברבי התנאים
לעמוד על סוף דעתם
ומי' לא שבקינן כלכלא
רומיסקא ה"ל כותיה:
רשב"א א מה מתי ירושה
וכו'. פ"י קסבר רשב"ג
ירשת הבעל דאורייתא
דכנפיק לן ב"ז מירש
אותה מלמד שהבעל יורש
את אשתו אבל תיקון
פירות הדיא מדרבנן תנאו
קיים. אמר רב ה"ל
כרשב"ג דאם מתה יירשנה
ולאו מטעמיה אילו
רשב"ג סבר ירושת הבעל
דאורייתא ותנאו בטל רבנן
סבר ירושת הבעל דרבנן
ותנאו בטל דחכמים עשו
חזוק לדבריהם (אין הלכה
משל תורה. ואין הלכה
כרשב"ג דאמר הותיה
עמ"ש כותיה תנאו בטל.
דק"ל הלכה כר"י דאמר
דבר שבכפון תנאו
קיים. ולא כרב דאמר
בדרבנן תנאו בטל דהא
אמר רב כהנא נחלה
הבאה לאדם מ"א מתנה
עליה שלא יירשנה. עין
ב"ס"ה: מתנ' מי שמת

האדר ליה איהו נמי צמאי דאייירו ציה ולעולם ציולהו נמי אית ליה דאפילו תפס מפקינן ליה מיניה: